

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Hundrede Aar.

festdigt

af

Charles Gandrup.

Kjøbenhavn 1886.

3

Hundrede Aar.

— — — — —
Festdigt

af

Charles Gandrup.

Udgivet i Anledning af Esterlægtsselskabets Skoles Hundredaars Mindefest.

Kjøbenhavn 1886.

I.

„Om hundred Aar er alting glemt!“
saa hedder jo et gammelt Ord,
hvori er blandet Allvor, Skjemt,
hvori en Løgn, en Sandhed bor.

Et Daaskud for en Sorgløshed,
der lader Skuden rask staa til,
hvorhen saa Farten føre vil,
og ænser ikke Maal og Mød;
men dog et Sandhedsglimt, en Røst,
der mildner Døgnets Sorg og Nød,
der vælter Byrden fra vort Bryst
og sænker den i Glemsels Skjød.
Et Varselsraab til den, der frækt
i Tro paa egen Kraft og Lykke
af Støv vil Babelstaarne bygge;
et Varselsraab for Slægt paa Slægt. —
Om hundred Aar er intet glemt,
hvori en ædel Stræben bo'de,
som havde Roden i det gode;
i det er Evigheden gjemt.
Den mindste Daad er stor og stærk,
naar den i Kjærlighed er øvet;
thi af det lille Skud i Støvet
kan engang vorde Storhedsværk.

Derfor du unge, agt paa Tiden
og øv det gode af al Magt;
det lille Korn, som du har lagt,
kan worde stort og mægtigt siden.

II.

Tænd straalende Blus i den røde Gaard!
der Tankerne festlig skal dvæle.
Giv Minderne Lyd og Mæle,
ved Selskiftet nu Skolen staar!

Du gryende Slægt, som stærk og sund
nu lever og lærer derinde,
læg Arbejdet hen denne Sinde,
i Dag er det Skolens Højtidsstund!

Kom gammel og ung! velkommen hver Gæst,
som møder med Glæden i Tanke
for Mindernes Blomster at sanke
i Dag paa vor Skoles Hundreedaarsfest!

III.

Der var en Uro over folkene.
Det gjærede og syded overalt;
dybtgjemte Tanker, lønlig skjulte Drifter
tog til at røre sig i Undergrunden.
I Anelser det lød som Drønet af
Giganters Stormløb mod Titaners Sæde;
den Tid fuldkommedes, da Frihedslængslen
skød op i folkehjærterne med mægtig Kraft,
da Trangen til at løsne Viljens Dinger
blev stærk og voldsom. „Opad! — fremad!“
var Løsenet, der løb som Bauneblus
henover Lande. Frihed og Oplysning
blev førerne for folkeviljers Hær,
der mandstærk brød igjennem Tidens Skranter
og mærkede sin Vej med sunkne Troner
og brudte Templer for de gamle Tanker.

IV.

En Luftning der gif
gjennem Danmarks Stove,
et friskende Pust
over Øresunds Dove.
De Storme, der kom
fra Syden saa vilde,
forvandlede sig her
til Luftninger milde,
der friskede op
den sumpige Skygge,
saa Livet fik Vægt,
og Landen fik Lykke.
Det Tankerne var,
som til folkehæld førte,
en Kjærlighedstrang,
som Dingerne rørte.

Du elskede Land
med de smilende Sletter,
du eigner dig ej
til Kampplads for Jætter!
Nej, bedre du er
for vennesælt Møde,
din blide Natur
gjør Hjærterne bløde.
Hvad stort vi os vandt,
hvad godt vi har faaet,
det har vi dog alt
saa mildelig naaet.
De andre har stridt
for Lykken herveden;
o Danmark, dit Held
er voget af Freden!

V.

Al Dannelselse gif i Latinerkappen
helt gravitetisk om og maalte Livet
for ofte med Pedanteriets Alen.
Der var en aand'lig Tørke over Tiden,
en Ufrihed i Aand, i Ord, i Virken;
og Skolen, denne høje, lyse Forhal
for Ungdomstidens Labyrinth, var kun
en sandet, gold og nøgen Ørkenvej
at vandre for den unge, som med Bryftet
af friiske, lyse, glade Drømme fyldt,
sin Barndoms Dage skulde færdes dér.
Man savned Sans for Liv, for Lys og Glæde,
Naturens Genius gif flædt som Træl.

Der var en flok af Længsler rundt i folket,
som ventede, at Ordet skulde siges,
og Gjærningerne følge det i Sporet.
Humanitet var det, man dunkelt savned;
den ædle følelse, som tager Sigte
ej paa den enkelte, men paa det hele,
for hvem ej noget men'skeligt er fremmed.
Humaniteten var det, som slog Gnist
i Hjærterne hos dem, den lille flok
af ædle Mænd, som løfted fanen først
og tog til Bannermærke: Efterslægten.
Med stærk og varm Begejstring for den Sag,
de mente, skulde skabe Lys i folket,
der skulde lægge Grund til fremtids Lykke,
der skulde bringe Danmark Ros og Ære,
begyndtes dette Værk; og deres Tro,
uspækket af den Tvivl, der altid lejrer
med flamme Skygger sig omkring det nye,
fik Tidens bedste Navne til at samle
sig under Efterslægtens stolte Mærke.
Helt nye Baner brødes overalt.

Et rastløst Arbejd af de mange Kræfter,
der vorte Dag for Dag, begyndte da.
Ved Skrift, ved Tale og ved Sangens Magt
man vilde drage Mængden mod det høje
og skjærme den for Sumpens skjulte farer.
Ja, mangt et frø af ædelt Stof og Indhold
blev kastet ud paa Gader og paa Veje;
men oftest gif det efter Skriftens Ord:
det traadtes ned, og Himlens fugle aad det.
Dog Gud er god, og lader ej den gode
forgjæves stræbe. Et, det vægtigste,
faldt i den gode Jord og vorte herligt.

VI.

Det lagdes saa varligt
for hundred Aar siden
af kjærlige Hænder
i Jordens Skjød.

Det vogte og vogte,
blev plejet og næret
af Kjærlighedstanfen,
der lagde det ned.

Stammen sig højned,
favnetyk blev den,
vældige Grene
skød fra den ud.

Herligt sig bredte
løvtætte Krone,
fuglene sang i
dens bladrigge Skjul.
Stormtid og Uvejr
rystede den af sig,
Solstraalen drak den
og vogte i Kraft.
Saa har den staaet,
herlig og løvfuld,
trodsfende Tiden
i hundrede Aar.
Slægt efter Slægt fandt
Styrke og Glæde
ved at forundes
Øy ved dens fod.
Endnu den knejser
saffuld og herlig,
stjærker livsalig
kvægende Kraft.

Skjærmet og værnet
af Kjærlighedstanken,
vil den end stande
i hundrede Aar.

VII.

Det er et Billed paa vor Skoles Liv.
Den rejste sig ved Kjærlighedens „Bliv!“
og blev da som det store, skønne Træ,
der skænkede Slægters Ungdom Ly og Læ.
I hundred Aar har den nu Livet levet,
i hundred Aar har den nu stridt med Væ
for unge Hjærter Tolk og Vagt at være.
Dens Ros er tidt paa Tidens Tavle skrevet;
thi mangan Mand, hvis Navn fik lodig Klang,
har siddet dér paa Skolebænk en Gang.

fremmest for alle
træder for Tanken
Skjaldenes Konge,
Vehleuschläger.

Hid blev han draget
af kjærlige Hænder,
Denskab stod Dag
om den vordende Skjald.
Her har han øst
af Kundskabens Kilder,
her har han fundet
forstaaelsens Hjem.
Ære for Skolen,
som har i sin Vaartid
fundet og fostret
Skjaldenes Skjald!

Ej Kundskab blot dens Stræben haged efter;
men Hjærte, Sind og Legem skulde naa
saa langt i Vægt, at Slægten kunde faa
en herlig Sum af rige Livets Kræfter.
Og denne Pligt har Skolen svigtet ej,
Velsignelsen stød Blomster paa dens Vej.
Den gav hvert Barn en Skat, som rigt sig lønner
paa Livets Vej; den hærded Viljens Staal.

Ja, den har stræbt at naa det skønne Maal,
at give Fædrelandet gode Sønner.

Dens bramfri Virken har den Ære gjemt:
om hundred Aar er ikke alting glemt! —

VIII.

»Festina lente!« Disdomsord,
som Skolen tog til Skjoldemærke,
det har dens Evner gjort fuldstærke,
det er det sikre, sunde Spor.

Et Barn er kun saa svagt et Kar,
der kan umærkelig slaa Revne,
hvis man misbruger Tid og Evne
og fordrer mere, end det har.

Betænk det, du, som leder smaa!
il kun og stræb, men far med Lempe,
at Livets Mod du ej skal dæmpe
hos den, som du skal vare paa!

Al langsomt, at hvert lille frø
kan vinde Tid til Rod at fæste;
thi ellers kan maaske det bedste
henvisne rodløst og bortdø!

Du, som skal fylde Kundskabs Skaal,
es lempelig, men dog ihærdig,
saa er du Efterlægten værdig,
saa har du fattet Skolens Maaal.

IX.

Et Navn skal nævnes lydt med Ære
paa Festens Dag;
et Navn, der skulde fremad bære
den store Sag;
et Navn, der staar trods Tidens Skift
med Kjærlighedens Straalestrift
i Skolens flag.

Ja, Edvard Storm! dit Navn vi synge
en Mindesang;
din Ære kjærligt at forynge
er Hjærtets Trang.

Din friske Aand, din milde Røst
gød Haab og Mod i manges Bryst
til Livets Gang.

Der var en fjældluft i dit Hjærte,
saa frisk og let,
i hvad du talte, hvad du lærte,
fornam man det.

Du satte overalt dit Spor,
den trange Stue ved dit Ord
oplystes ret.

Som Tolf og Talsmand var du faaren
for unge Sind,
din største Kunst at tørre Taaren
af Barnets Kind.

Dit skjelmste Smil, dit lyse Blik
i Barnets dybe Længsler gif
til Hjærtet ind.

Ej Gods, ej Guld du haged efter,
mens fjækt du stred;
for intet gav du dine Kræfter,
hvad hver Mand véd.

Og dog var faa som du saa rig;
den Slægt, du opdrog, gav jo dig,
sin Kjærlighed.

Ja, Edvard Storm! dit Navn vi synge
en Mindesang,
din Ære kjærligt at forynge
er Hjærtets Trang.

Den, som saa god en Sæd udsaar,
hans Navn har efter hundred Aar
ej tabt sin Klang.

X.

Tiderne skifted, og andre fik Haanden ved Styret;
Farten gif vel, saa Maalet blev aldrig forfejlet.

Dygtige folk med store og herlige Evner,
Aand og Forstand, med Fasthed i Vilje og Tanke
Førere blev, og her skal de mindes med Ære.

Dem det skyldes vel først, naar Skibet aldrig er grundstødt
enten i Brændingens Brus mod taagede, farlige Kyster
eller paa Skjærene blinde, som listelig skjult under Fladen
skuffer paa Tidens Hav tidt det aarvaagneste Øje.

Dem det skyldes vel først, naar festen i Dag vækker

Gjenklang

trindt i det danske Folk i mange taknemlige Hjerter.

Dem det skyldes forvist, og dem vor Tak og vor

Hyldest. —

Staffet er Stunden, hvori den festlige Glæde kan vare;
fremad gaar Vejen paa ny, og Pligten os kalder paa

Dækket.

Raff da, sæt Sejlene til! glid ind i det ukjendte Sekel,
aldrig betyngtet af Frygt, for hvad os Tiden kan bringe!
End har vi Manden om Bord, hvis Haand har magtet

saa meget;

han, som igjennem et Liv har levet og virket iblandt os,
og som for hele sin Flok har et Hjærte saa varmt og saa

trofast,

han skal jo Farten begynde. Saa raff kun, sæt Sejlene til!
Brug jeres Kræfter med flid! Vorherre jo raader for

Resten!

XI.

Træd frem af Glemsels tunge, tavse Skygge,
du ædle Skare Lærere, som her
ved flid, ved Lærdom og ved mandig færd
har bygget op paa unge Hjærters Lykke!
Træd frem, ukjendte Navne, nu med Rette!
Jert Eftermæle jordedes med jer.
Lad sene Efterlæggt med Tak da her
en Mindesten for eders Virken sætte.

O høje Kald at frede Barne sjæle
og lede dem paa Kundskabsveje frem,
saa Livets bedste Tanker faa et Hjem
der inderst inde, hvor de glade dvæle!
O ædle Maal med Taalmod ret at stræbe
at søge ind i Hjærtets Labyrinth
og rive ud med Kraft den onde Splint,
der, hvis den blev der, kunde Livet dræbe!

Ø stolte Daad ret aldrig at forrage,
at holde ud, naar Tiden mørkner sig,
naar Glæden i ens Hjærte ligger lig,
at stræbe mod sit Maal foruden Klage,
naar Sorg og Nød paa Tankens Døre banker,
at holde ved sit Arbejd Aanden frisk,
at brede for den unge Dug og Disf
og dæmpe sine egne tunge Tanker!

Ø skjønne Daad, at stemme Sprogets Strænge
og lade Barnet lytte glad dertil,
saa Modersmaalets søde Strængespil
i Hjærtets Løndom dybt sig ind kan trænge!
Hvad er vel herligt som at kunne yde
sin Skjærv til Aandens Væxt og Viljens Kraft!
Det Arbejd er Vinstoffens bedste Saft,
den unge Slægt skal fremtids Baner bryde.

Du gjæve Stridsmand! hvordan blev du lønnet!
Du svøbtes vel i Livets Kongeklæder,

du fattes vel paa Verens høje Sæder,
du leved højt, naar andre trælsomt stønede!
Al! Lykken lod sin Regn ej paa dig falde! —
Den falske Glimmer gif dig stolt forbi,
og ingen bredte Palmer paa din Sti;
blandt Brødre var du ringest snart af alle.

Træd frem, I kjendte og ukjendte Navne,
som her med Ære for den unge stred,
som gjorde eders Værk i Kjærlighed
og aldrig lod den unge Skyen favne!
Træd frem for Tanken og lad Sangen flette
en Verens Krans omkring jert Eftermæle!
En dybtfølt Tak fra ligestemte Sjæle,
det er den Mindesten, vi eder sætte.

XII.

Tænd straalende Blus i den røde Gaard!

Dér Tanterne festlig skal dvæle.

Giv Minderne Lyd og Mæle!

Ved Selskiftet nu Skolen staar.

Du gryende Slægt, som stærk og sund

nu lever og lærer derinde,

læg Arbejdet hen denne Sinde!

I Dag er det Skolens Højtidsstund.

Kom gammel og ung! velkommen hver Gæst,

som deler vor Højtidsgammen!

En Bøn vil vi bede tilsammen

i Dag paa vor Skoles Hundredaarsfest:

Bevar, o Gud, vor gamle Skole,
som nu har levet hundred Aar,
som af din Faderhaand beskjærmet
saa stærk og ungdomsfrisk end staar!
Skjænk Styrkedrik i Livsens Skaal,
bered dens Vej, hold fast dens Maal,
mens Tiden gaar!

Lad Fædrelandet herfra hente
en Høst af ædelt Borgersind!
lad Kjærlighed til Danmarks Ære
her prentes dybt i Hjærtet ind,
saa det ej vorde maa til fald,
hvis nogen herfra gribe skal
i Skjæbnens Spind!

Velsign du dem, som her skal styre,
din Kraftens Aand dem give Vægt!
før frem de smaa, som her skal ledes,
til Maalet ved din Varetægt!

Hold Skolen fast, vogt du dens Tærn,
bevar den som en hellig Urn
for Efterlæggt!

